

Ярослав Яцків, академік НАН України,
головний редактор

Шановні читачі!

Ось і наступив унікальний 2025-й рік. Унікальний у багатьох вимірах – нумерологічному, демографічному, економічному, політичному. Дещо про ці виміри ви зможете довідатися у цьому випуску журналу.

Стає очевидним, що спільнота України втонула від страхітливої російсько-української війни і прагне повернення до мирного життя, не усвідомлюючи, на мою думку як людини, котра пережила роки до і після Другої світової війни, що ж нам доля готує завтра. Сьогодні особлива відповідальність лягає на верхні ешелони управління державою – нашу національну еліту. Це очевидно, бо «кому багато дано, з того багато й запитається» (Послання від Луки 12:48).

Очікуючи завершення війни, ми не маємо права забувати про потребу розробки стратегії післявоєнного розвитку України. Щоб планувати майбутнє, необхідно переглянути минуле і усвідомити сучасне. Обнадійливим фактором на цьому фоні є готовність переважної більшості суспільства боротися до кінця. Іншого не дано, зважаючи на колосальні жертви, які понесла Україна через започатковану північним сусідом війну.

Водночас ми повинні пам'ятати і враховувати той факт, що численні наукові та технологічні

успіхи є наслідком воєнних протистоянь, зокрема військових досліджень Другої світової війни. Як і більшість винаходів людини, вони мають і позитивне, і негативне застосування. При розробці післявоєнної стратегії розвитку країни будемо враховувати все конкретне позитивне, яке принесе нам ця російсько-українська війна.

Але на шляху до цього конкретного є й велика перешкода – прагнення окремих антиукраїнських сил до знищення єдності нашого суспільства. А що потрібно, щоб наше суспільство було стабільним і єдиним?

Я пригадую виступ славного **Миколи Амосова** на Конгресі української інтелігенції, на якому він визначив деякі чинники збереження такої стабільності:

- 1) більше 60 % населення повинно вірити в ідею того суспільства, до якого прагнемо;
- 2) більше 60 % населення повинно знаходитись у стані душевного комфорту;
- 3) має бути повага до влади та закону;
- 4) повинні бути гарантії прав людини;
- 5) повинна діяти особиста безпека;
- 6) безробіття не повинно перевищувати 10 %;
- 7) є наявне економічне зростання.

Усього цього, звичайно, у нас не було і немає, особливо сьогодні, в умовах війни. Але віра в краще майбутнє ніколи не покидала українців, у яких би умовах і де б вони не перебували. Про це свідчать спогади наших попередників – борців за свободу України. А я хочу під кінець навести слова відомого американського журналіста, письменника та правника українського походження **Рея (Романа) Лапіка** (1915–2000), виголошені ним ще 1995-го року:

«Якби я був українцем – я дякував би Богові за те, що він дав українцям силу і дух витримати тисячу років Голгофи і стати гордими і вільними перед світом. Я співав би "Ще не вмерли України і слава, і воля". Але я поміняв би слова на такі: "Україна живе! Вона буде жити так довго, доки її народ буде любити свободу"».

Слава Україні!

Слава мужнім захисникам нашої держави! ■

Ваш **Ярослав Яцків**